

आचितमात्रो महान्भवति । सिञ्चत नृपाणां नरपाणां कूपकर्मणा संग्राममुपमिमीते ॥

✕ काकुदं ताल्वित्याचक्षते जिह्वा कोकुवा सास्मिन्धीयते । जिह्वा कोकुवा को-
कूयमाना वर्णानुदतीति वा कोकूयतेर्वा स्याच्छब्दकर्मणः । जिह्वा जोहुवा । तालु
तरते स्तीर्णतममङ्गं लततेर्वा स्याद्विपरीताद्यथा तलं लतेत्यविपर्ययः ॥ २६ ॥

सुदेवो असि वरुण यस्य ते सप्त सिन्धवः ।

अनुत्तरन्ति काकुदं सूर्यं सुषिरामिव ॥

सुदेवस्त्वं कल्याणदेवः कमनीयदेवो वा भवसि वरुण यस्य ते सप्त सिन्धवः (सिन्धुः
स्रवणात्) यस्य ते सप्त स्रोतांसि तानि ते काकुदमनुत्तरन्ति सूर्यं कल्याणोर्मि
स्रोतः सुषिरमनु यथा ॥ ✕ बीरिं तैटीकिरन्तरिक्षमेवमाह पूर्वं वयतेरुत्तर-
मिरतेर्वयाँसीरन्त्यस्मिन्भाँसि वा । तदेतस्यामृच्युदाहरन्त्यपि निगमो भवति ॥ २७ ॥

प्र वावृजे सुप्रया बहिरेषामा विश्पतीव बीरिं इयाते ।

विशामक्तोरुपसः पूर्वद्वेतौ वायुः पूषा स्वस्तये नियुत्वान् ॥

प्रवृज्यते सुप्रायणं बहिरेषामेयाते सर्वस्य पातारौ वा पालयितारौ वा बीरिं मन्त-
रिक्षं भियो वा भासो वा ततिः । अपि वोपमार्थे स्यात्सर्वपती इव राजानौ बीरिं गणे
मनुष्याणां रात्र्या विवासे पूर्वस्यामभिहूतौ वायुश्च नियुत्वान्पूषा च स्वस्त्ययनाय ।
नियुत्वान्नियुतो ऽ स्याश्वाः । नियुतो नियमनाद्वा नियोजनाद्वा ॥ ✕ अद्वाभेराप्तु-
मिति शाकपूणिः ॥ ✕ परीं सीमिति व्याख्याताः *) ॥ ✕ एनमेनामस्या
अस्येत्येतेन व्याख्यातम् **) ॥ ✕ सृषिरङ्कुशो भवति सरणादङ्कुशो ऽ च्छतेराकुचितो
भवतीति वा । नेदीय इत्सुण्यः पक्वमेयादित्यपि निगमो भवति । अन्तिकतममङ्कुशा-
दायात्पक्वमौषधमागच्छत्विति ॥ २८ ॥

॥ इति पञ्चमो ऽ ध्यायः ॥

*) I, 3. 9. 7.

**) IV, 25.